

SVEČANA SJEDNICA GRADSKOG VIJEĆA – 26.06.2012.

Gospodine predsjedniče, poštovane vijećnice i vijećnici, članovi mjesnih odbora, dame i gospodo, uvaženi gosti, dragi uzvanici i posebno naglašeni ovogodišnji laureati Grada Delnica.

Red je, ali i običaj, da se u ovakvim svečanim prilikama sumiraju rezultati poslovanja i učinjenog kroz period od godinu dana. Ovakvo kronološko poslovanje i učinci programskih opredjeljenja prezentirani su Vam u materijalima koje ste mogli podignuti prilikom dolaska na svečanu sjednicu tako da sada ne moram reprizirati učinjeno.

Pred nama su projekti uređenja djela komunalne infrastrukture pa tako nastavljamo sa uređenjem ulica i priključcima na kolektore (tijekom tih faza projektno i građevinski sređujemo parkirališta, zelene otoke, oborinsku odvodnju, izmjenjujemo dotrajale cjevovode i na taj način udahnjemo novi image i brend dotičnih ulica). Najnoviji zahvat u komunalnoj infrastrukturi, rušenjem stare autobusne stanice i premještanjem na novu lokaciju, napokon će donekle riješiti južni ulaz u grad Delnice iz pravca Rijeke i to na takav način da će na staroj lokaciji autobusnog kolodvora niknuti robni centar koji će uz novi kolodvor imati svu moguću infrastrukturu. Osim toga desit će se i nova prometna rješenja koja će pratiti horizontalna i vertikalna signalizacija (prometno rješenje je napokon usuglašeno i prihvaćeno od Hrvatskih cesta, te može biti prezentirano i primjenjivo; u sklopu uređenja toga prostora mora se urediti treća pristupna traka „Lujzijane“ iz pravca Rijeke i novi glavni ulaz za Supilovu uz prostor stare „Name“ što će sve pratiti promjena dotrajale infrastrukture). Kompletirana je papirologija za pročištač u Delnicama (opet se prijavljujemo na IPARD-ov natječaj predpristupnih fondova, ali i lobiramo u Hrvatskim vodama za njihova veća novčana učešća). Dokumentacija je spremna za izgradnju novog dijela vrtića koji će omogućiti formiranje i jasličke grupe (pojavljuju se i neki novi momenti koji su vezani za privremeno rješenje koje bi između škole i sadašnjeg smještaja vrtića ponudilo tzv. „nisko energetska kuća“ za boravak dviju grupa vrtičaraca tako da bi se otvorio prostor i za smještaj jedne jasličke skupine u starom prostoru vrtića). Ovih dana počinje prva javna predrasprava vezana za donošenje novog Prostornog plana Grada Delnica (osim uobičajenih izmjena, nazovimo ih općim tehničkim izmjenama, puno se uložilo truda u rješavanje i uvažavanje zahtjeva gospodarstvenika koji žele povećati i proširiti svoja poslovanja – Palfinger, Gec, Sherif itd. Dakako da nismo zaboravili i privatne upite vezane za pojedinu prostornu problematiku tako da osim ciljane izmjene krećemo u izmjenu Prostornog plana koji će zasigurno riješiti sve dubioze oko povećanja građevinskog zemljišta, uređenja novonastalih momenata u poslovno-industrijskim zonama, promjenu namjene pojedinih prostora, izradu plana posebnih obilježja za kupsku dolinu, ali i usklađenje sa izmjenom Prostornog plana koji sada izrađuje PGŽ). Kogeneracijsko postrojenje ishodovalo je potrebnu papirologiju i očekujemo u ovoj godini početak izgradnje, a sljedeće godine početak proizvodnje električne struje i isporuku korisnicima topline preko toplovoda. Riješeni su imovinsko pravni poslovi i sređeno je vlasništvo nad zemljištem na predjelu Lopata gdje postoji interes za izgradnjom trgovačkog centra (taj robni centar imao bi podzemnu garažu, jedan veći i manji trgovački centar i stambeno poslovne prostore). Više od dvije godine vlasnici smo vojnog skladišta Velebit 1, koji prostor stalno oglašavamo i internetski nudimo za moguću upotrebnu vrijednost u domeni socijalno-društvene iskoristivosti, ali smo ujedno i predvidjeli s novim prostornim planom liberalizaciju i namjenu toga prostora (ujedno kucamo na vrata promjene vlasništva

za vojno skladište Velebit 2, a pro futuro to očekujemo i za najveće skladište Velebit 3 koje ima preko 30 hektara površine). Napokon je stavljena prihvatljiva podloga, za sportaše, na površini klizališta kako bi iskoristivost toga prostora od strane sportaša i sportskih udruga, ali i rekreativaca, bila što veća (koliko ćemo moći učiniti na izradi i uređenju najmanjih skakaonica pokazat će vrijeme koje je pred nama). Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi još je prije dvije godine raspisalo natječaj za izgradnju doma za odrasle osobe sa psihičkim poremećajem, a Vlada RH je osigurala je dio sredstava za izvođenje toga projekta kojeg je prije nekoliko mjeseci započeo izvršitelj koji je odabran na temelju javnog natječaja (tu svakako moramo spomenuti kako će napokon donacija, za izgradnju toga doma, od gospođe Janet Majnarić napokon završiti na pravom mjestu tj. za ono za što je i bila predviđena). Izgradnja prometnice u zoni K3 dogovorena je između naše JLS, Geca, Fracassa i Delnija tako da su se svi odrekli vlasništva, u korist Grada, nad površinom prometnice, a lokalna samouprava treba u dogledno vrijeme izgraditi opskrbnu cestu, u toj zoni, sa svom pripadajućom infrastrukturuom. Krajem lipnja, ali za očekivati je realnije krajem srpnja, trebao bi službeno biti otvoren Muzej šumarstva, lova i ribolova u Brodu na Kupi koji će zasigurno svojom tradicionalnom raznovrsnošću i „mističnom“ povijesnom ponudom privući znatan dio izletnika, putnika i razno-raznih ekskurzija.

Zakon o brdsko-planinskim područjima polučio je dobre rezultate za sve one koji su po kriterijima ušli u tu zakonsku regulativu, ali je opet sumarni efekt za goranske JLS poražavajući, jer je samo jedna desetina novčanih veličina oplemenila prostore Gorskog kotara. Ako bi za usporedbu Brdsko-planinski zakon suprotstavili efektima Zakon o otocima onda bi ispalo da Zakon o brdsko planinskim područjima nije niti postojao i to zbog novčanih poticaja koji su Zakonom o otocima nezamislivo visoki (od 1999. pa do 2010. godine u otoke su uložene 12,2 milijarde kuna od kojih je 2,5 milijardi kuna utrošeno na subvencije pomorskog prijevoza i na povoljnija kreditiranja). Na kraju krajeva efekti Brdsko planinskog zakona trebali bi prestati važiti tijekom 2013. godine.

Efekti Zakona o brdsko-planinskim područjima očekivano su mogli polučiti kakve-takve uplive na demografske proporcije i pomalo zaustavljati trendove depopulacije (ne zaboravimo podatak popisa stanovništva za razdoblje 1991.-2001. po kojem smo u GK izgubili 14 % stanovništva dok smo u periodu od 2001.-2011. izgubili 13% stanovnika dugim riječima tijekom zadnjih 20 godina smanjen je broj stanovništva GK za 27%). Mi u GK nismo „tutleki“ pa da ne znamo kako populacijsko poboljšanje demografske širine mora pratiti neizostavna gospodarska aktivnost vezana na progresiju demografske obnove koja jedina kao takva u uzajamnoj sprezi može ponuditi pomak od demografske stagnacije i neizostavne apatije prema očekivanom efektu povećanog broja žitelja u čijoj će strukturi udjeli mlađe populacije biti vidno i značajno podebljani.

Možda je Goranima „dosadio“ život na ovom, po klimatskim uvjetima, bremenitom području pa više nemaju ideja, kreativnosti niti snage da nastave stoljetne borbe opstojnosti kako bi preživjeli i dokazali svoju vitalnost i ljubav prema GK. Sve te dosadašnje generacijske bitke možda su ugasile plamen ili načas, čak umanjile nadu prema mogućnosti rješenja vječitog goranskog pitanja o boljem životu u „Hrvatskoj Švici“. Kakve bi to uvjete i mjere morali iznjedrati da odgovorimo na najvažnija pitanja populacijske opstojnosti i koja rješenja možemo ponuditi da zadovoljimo i stvorimo kritičnu masu koja može zaustaviti negativne demografske trendove i pokrene lančanu reakciju populacijske eksplozije? Da li je procvat

„Zelenog srca Hrvatske“ moguć kroz rješenje paradigme uvjetovane kataklizmičkom promjenom genetske strukture ili je u pitanju samo nesvjesni gubitak identiteta kojem kontinuiranost više nije postojana jednoznačnost? Da li se mi Gorani presporo prilagođavamo uvjetima svakidašnjice ili jednostavno stagniramo zbog recesije koja je kod nas u GK stalno naglašena ili nam je „trinaesto prase“ dodijeljeno zbog broja stanovnika ili ne znamo isključiti svoju samozatajnost i transformirati ju u artikuliranu i argumentiranu agresiju ili naše činjenice i teška Goranska životna priča nema prođu kod viših instanci jer smo sve oko sebe uvjerali kako se i dalje sa nedaćama i preživljavanjem možemo boriti sami ili jezivo hladna istina našeg demografskog bljedita nema uporišta u bilo kakvoj zakonskoj legislativi koja mora trajno zaustaviti granice stagnacije i proširiti gospodarstveno-razvojne okvire ili obećane nivelacije i usklađivanja proračuna pro futuro neće moći saživjeti zbog prostog razloga jer bi tada Goranima trebalo nešto i dati, a što je nespojivo sa svim dosadašnjim politikama koje su samo predizborno ovjenčavale i pohodile Gorski kotar?

Upravo iz tih unaprijed navedenih razloga do sve većeg izražaja dolazi napisani prijedlog Zakona o Gorskom kotaru. Taj bi Zakon trebao posložiti sve segmente lakšeg opstanka i djelovanja na području „Hrvatske Švice“. On je napisan sa namjerom da napokon razbije sve one zablude i nelogičnosti koje su desetljećima sputavale razvojne pravce i onemogućavale dobivanje ekstra privilegija koje će putem zakonske regulative omogućiti stvarni bum u svijetu gospodarstva, poduzetništva, privređivanja, ali i općeg standardiziranog i ovog puta privilegiranog načina i uvjeta života u Gorskom kotaru. Takav Zakon svoje izvedenice traži preko posebnih olakšica kako poreznih tako i carinskih, ali i smanjenjem trošarina, nižom cijenom energenata, refundiranjem dijela troškova za novorođenčad, niža cijena upisa u vrtić, popust kod nabave knjiga i didaktičkog materijala, smanjenje troškova školovanja, najpovoljnije stipendiranje, prednost smještaja u učeničke i studentske domove, prioritete prilikom zapošljavanja, povoljnija kupnja zemljišta za individualnu izgradnju, nabava sirovina pod prihvatljivijim kondicijama, povoljnije kreditiranje za gospodarstvenike s posebnim naglaskom na proizvodne djelatnosti, pomoć pri kupnji stanova, povoljnija cijena zemljišta za kupce gospodarstvenike u poslovnim i industrijskim zonama, valorizacija prirodnih bogatstva i veća novčana dobit od istog, povrat zemljišnih zajednica, pravo prvenstva prilikom upotrebe pojedinih prirodnih resursa, naplata rente za mnogobrojne državne koridore i na kraju krajeva niti zimska univerzijada ne može biti tabu tema kada je u pitanju pokretanje gospodarstveno-sportskog rješenja za GK itd., itd.

Sve ovo prethodno nabrojeno trebalo bi stvoriti preduvjete koji će olakšati životne uvjete boravljenja, privređivanja, stanovanja, zaposlenja, školovanja i svih onih neophodnih predmnijevanja koje će pokrenuti gospodarstvo i ostvariti uvjete za ne samo nove vrijednosti već i za nova kvalitetna zaposlenja i privilegije koje će životne standarde pretvoriti u podnošljivo-prihvatljive civilizacijske norme. Drugim riječima ne postoji čarobni štapić niti čarobna formula koja će vratiti živost u demografsku problematiku Gorskog kotara, već je stvar u izglasavanju i primjeni takove zakonske regulative koja će trajno ekonomski, ali i gospodarstveno osigurati pozitivnu životnu frekvenciju po kojoj će standardi življenja biti puno jednostavniji i prihvatljiviji za sve one koji svoju životnu priču konzumiraju na prostoru Gorskog kotara. Samo tako će „Hrvatska Švica“ opstati i biti predložak uspješnice za pokoljenja koja s nestrpljenjem očekujemo. Ne uspijemo u toj misiji biti će veoma teško novim naraštajima objasniti biološku raznolikost, ekološku nišu ili zakonitosti održivog

razvoja kroz komparativne prednosti sadašnjeg stremljenja Gorskog kotara koji sve više zbog ekonomsko-gospodarstvenih odnosa poprima izgled „Hrvatskog Sibira“.

Svatko u RH traži i smatra da ima pravo biti privilegiran, pa tako raznorazni statusi, povlastice i poticaji jednostavno pršte u priobalju, na otocima, Slavoniji, Zagrebu, Dalmaciji, Istri i da više ne nabrajam. Mi Gorani smo i tu preskromni pa kažemo: samo nam pustite prirodna bogatstva kao što su šume i vode i neka od tih resursa sva vrijednost i dobit ostanu u njedrima „Zelenog srca Hrvatske“. Za početak to bi stvarno bilo dovoljno i predstavljalo bi akumulacijsku snagu ekonomske neovisnosti i poticajni elan za nove vrijednosti.

Poslovica kaže da je u nadi spas i mi Gorani dobro znamo da će analogno toj poslovići doći vrijeme kada će biti privilegija živjeti u Gorskom kotaru samo je pitanje tko će tu privilegiju konzumirati, da li Gorani ili netko drugi? Povijesno gledano nikad nismo bili ljudi koji stvaraju barijere ili zapreke nekome tko drukčije misli, stvara ili radi. Naša samozatajnost postala je čista mana i takva naša preslika ostavlja realnu percepciju svima koji su nas upoznali i koji su skužili da smo u stvarnosti premirni i blagonakloni na svaki vanjski kontakt. Da se uz nas ne veže više stoljetna vrijednost očuvanja prostora Gorskog kotara kojeg su prethodne generacije sa strahopoštovanjem njegovale i pretvorile u ekološki raj i priznatu a samim time i prihvatljivu raznovrsnost i bio-raznolikost odavno bi nas već svi zaboravili i gurnuli u povijesnu ropotarnicu. Uz sve dužno uvažavanje moramo svima dokazati kako Gorski kotar ima svoje potrebitosti i neminovnosti čiji prioriteti moraju pridolaziti iz ovog podneblja i gdje će najmanja izvedenica biti višeslojno složena kroz zajednički nazivnik dostojnog življenja i opstojnosti na ovim prostorima.

Dozvolite mi da na kraju još jednom zahvalim svim gostima i uzvanicima koji su svojim dolaskom uveličali današnju svečanu sjednicu. Žiteljima grada Delnica smo u nedjelju 24. lipnja čestitali praznik kojeg slavimo u čast zaštitnika naše Župe sv. Ivana Krstitelja. Svima nama želim dobrom zdravlje, svekoliko veselje i uspješnost na svim životnim poljima, a današnjim nagrađenim laureatima veliko hvala za sve što su dali i daju Delnicama i Gorskom kotaru uz želju da ustraju na svome putu plodonošenja i obogaćivanja naših sredina.

U Delnicama, 26. lipnja 2012.

Marijan Pleše, dipl. ing. šum.